

Europa, en un moment crucial

"DESPRES DELS ESFORÇOS QUE S'HAN FET PROP D'ITALIA I ALEMANYA PER A ARRIBAR A UN ACORD, LA PERSISTENCIA DE VOLER TRACTAR AMB AQUESTS DOS PAISOS ES UN ERROR", ESCRIU EL "MANCHESTER GUARDIAN"

Londres, 22. — Ja era sabut que els periòdics conservadors defensarien Chamberlain, sense atacar Eden, i que els periòdics liberals defensarien Eden, atacant Chamberlain. També avui al matí passa el mateix. La premsa conservadora diu estranyar-se de la dimissió d'Eden. Ho presenta com un problema de divergències entre dues personalitats més que com una qüestió de doctrina.

En canvi els periòdics liberals, entre ells el "Manchester Guardian", lamenten aquesta dimissió d'Eden, que qualifiquen de deserció. Aquest pòdico combat el realisme del primer ministre i diu que després dels esforços que s'han fet prop d'Itàlia i d'Alemanya per tal d'arribar a un acord, la persistència de voler tractar amb aquests països és un error.

Com no podia menys de succeir, el sector feixista de la premsa britànica aplaudeix Chamberlain. "Per fi s'ha trencat amb Ginebra", aquesta és la interpretació donada a la sortida d'Eden del ministeri.

S'annuncia que aquest matí es reuniran els grups parlamentaris per tal de canviar opinions. S'espera per a avui la intervenció de diversos oradors parlamentaris de categoria, sobretot els d'aquells que, pertanyent a un partit determinat, exposen sempre doctrines particulars. Avui, al carrer, hi ha una atmosfera de gran apassionament.

"CHAMBERLAIN HA VOLGUT DONAR UNA NOVA EMPENTA A LA REALITZACIO DELS SEUS ESFORÇOS PER A ARRIBAR A UN ACORD GENERAL EUROPEU", OPINEN ELS DIARIS DE PARIS

Paris, 22. — La consigna de la premsa parisenca és de serenitat i optimisme. Es lamenta la dimissió d'Eden; es fan elogis a la clariïdència i al realisme de Chamberlain. Es considera que la política d'Eden era una mica el rastre de polemiques passades i que Chamberlain ha volgut donar una nova empenta a la realització dels seus esforços per tal d'arribar a un acord general europeu.

Però, és clar que tothom considera lamentable que la polèmica Chamberlain-Eden s'hagi dirimit a plena llum un cop Hitler hagué pronunciat el seu discurs. Es considera que l'amistat de França i Anglaterra no s'hauria cap minva, però es voldrien donar garanties als països de Centre Europa que han estat directament amenaçats per les paraules de Hitler. L'opinió pública, que segueix amb extraordinari interès l'evolució de la política anglesa, espera per a orientar-se definitivament el final del debat d'ahir a la Cambra dels Comuns.

"CAP A LA CAPITULACIO COMPLETA D'ANGLATERRA DAVANT D'ITALIANS I ALEMANYES", CREUEN A MOSCOU

Moscou, 22. — La dimissió d'Eden es considera com l'esdeveniment més important de la política internacional. Com es recorda, la premsa soviètica critica a Eden les seves concessions a l'agressor, però considera ara que la seva dimissió marca una nova orientació de la política exterior del Govern anglès cap a la capitulació completa d'Anglaterra davant d'italians i d'alemanys.

PER ALS NAZIS ES MOTIU DE SATISFACCIO LA DIMISSIO D'ANTHONY EDEN...

Berlin, 22. — Per a l'oficiosa "Correspondència Diplomàtica i Política", la dimissió d'Eden contribuirà, junt amb el discurs de Hitler, a millorar la situació a Europa. El periòdic critica a Eden haver estimat que bastava la simple declaració de lleialtat de la URSS envers la S. de N. per a considerar Moscou com un partidari de la pau. El periòdic "Posen Zeitung" diu que Chamberlain accepta dos objectius distints: reprendre les conversacions amb Itàlia i la possibilitat de reprendre les conversacions amb Alemanya que Eden espatlla.

UN DIARI DE ROMA PARLA D'UNA ESPANYA "PLENAMENT INDEPENDENT"...

Roma, 22. — Urgent. — Els primers comentaris apareguts a la premsa del matí són unànims en considerar que el discurs de Hitler i els esdeveniments anglesos obren el camí al pacte dels Quatre o sigui la unió d'Anglaterra, França, Itàlia i Alemanya.

Itàlia i Alemanya segueixen obrint com obraven ahir per tal d'aconseguir la col·laboració de les dues altres grans potències europees, diu "la Tribuna". Examinant el problema espanyol, diu el periòdic que solament una Espanya plenament independent pot representar una solució d'acord amb els interessos de l'ordre i de la pau europea. L'acció d'Itàlia i d'Alemanya té precisament aquest objecte.

"ELS ANGELESOS CAPITULEN DAVANT DEL BLOC FEIXISTA", DIUEN ELS TITULARS DELS DIARIS NORD-AMERICANS

Washington, 22. — Cordell Hull no va voler comentar el discurs de Hitler i la dimissió d'Eden. Els periòdics de Washington atribueixen més importància a la crisi anglesa que al discurs del canceller alemany publicat ahir. Els titulars que diuen: "Els anglesos capitulen davant del bloc feixista". Aquests periòdics tenen els seus llocs a Londres per a observar la futura política dels anglesos, de la qual depèn, a la fi, l'actitud americana envers Europa.

El senador demòcrata Adams ha manifestat a la premsa: "El discurs de Hitler facilitarà la tasca del Congrés i la votació del pressupost de Marshall". Però, no sigui necessari millorar la nostra flota, que ja és capaç de protegir el nostre litoral.

SATISFACCIO A ROMA

La sortida de lord Perth a Londres

és interpretada com a indicatiu segur

de les negociacions anglo-italianes

L'AMBAIXADOR BRITANIC A ROMA, CRIDAT A LONDRES

Roma, 22. — Lord Perth, ambaixador britànic a Roma, ha sortit cap a Londres per tal de rebre instruccions del seu govern.

Roma, 22. — La satisfacció causada a Roma per la dimissió d'Eden, que no s'havia manifestat obertament mentre s'ignoraven les causes d'aquesta gest, és ara total. La sortida de Lord Perth cap a Londres s'ha sabut aquest matí i s'interpreta com el signe segur de l'obertura de noves negociacions entre Anglaterra i Itàlia i la sessió d'ahir a la Cambra dels Comuns descarta les últimes incerteses italianes.

Als cercles oficials es creu que

la sortida de Lord Perth cap a Londres s'ha sabut aquest matí i s'interpreta com el signe segur de l'obertura de noves negociacions entre Anglaterra i Itàlia i la sessió d'ahir a la Cambra dels Comuns descarta les últimes incerteses italianes.

Als cercles oficials es creu que

la sortida de Lord Perth cap a Londres s'ha sabut aquest matí i s'interpreta com el signe segur de l'obertura de noves negociacions entre Anglaterra i Itàlia i la sessió d'ahir a la Cambra dels Comuns descarta les últimes incerteses italianes.

Als cercles oficials es creu que

la sortida de Lord Perth cap a Londres s'ha sabut aquest matí i s'interpreta com el signe segur de l'obertura de noves negociacions entre Anglaterra i Itàlia i la sessió d'ahir a la Cambra dels Comuns descarta les últimes incerteses italianes.

Hom creu que el propi Chamberlain dirigirà el Departament d'Afers Estrangers

"He especificat al comte Grandi certes condicions essencials sense el compliment de les quals no pot arribar-se a una entesa. Un acord sobre Espanya figura en el nombre d'aquestes condicions", digué el "premier"

"No estem disposats a fer la pau costi el que costi"

"CAL QUE EL POBLE ESPANYOL SIGUI LLIBRE DE REGULAR EL SEU DESTI COM LI SEMBLI"

On morien els Rosselli

A Bagnols de l'Orne, sota la neu, ha tingut lloc la reconstitució de l'assassinat dels germans Rosselli. Bouvier, l'assassí, és portat al lloc del fet, acompanyat de les autoritats judicials i dels gendarmes (Grafic Press)

La treballen perquè Hongria segueixi el camí d'Austria

NAZIS HONGARESSOS, DETINGUTS

Budapest, 22. — Es confirma que el comandant Szalassy, el comte Szechenyi i altres caps del partit nazi hongarès han estat detinguts per les autoritats hongareses. Han entrat a la presó uns 60 o 70 agitats.

EL REARMAMENT HONGARÉS

Budapest, 22. — L'opinió pública hongaresa manifesta, en aquests últims temps, un creixent interès per la qüestió del rearmament hongarès. S'admet, generalment, que la defensa nacional ha d'ésser reforçada en un breu termini. El Govern ha donat a entendre sempre que no descuraria res per a la defensa del país, però ha refusat sempre proclamar solennement el restabliment de la igualtat de drets. Res no dona a entendre que el Govern hagi modificat el seu punt de vista. Hom fa notar, amb tot, que la comissió de la defensa nacional de la Cambra ha estat convocada per avui, cosa que permetrà al Govern definir, una vegada més, el seu punt de vista en aquesta qüestió.

Budapest, 22. — Als cercles autoritzats desmenteixen categòricament la notícia circulada per l'estranger segons la qual Hongria proclamaria pròximament la seva igualtat de

De retorn de Londres, Hilari Salvador, visita Brussel·les

Brussel·les, 22. — Després de l'estada de l'alcalde de Barcelona a Londres, en el transcurs de la qual celebra diverses entrevistes amb les personalitats més destacades de la política anglesa, el senyor Hilari Salvador ha passat unes hores a Brussel·les.

Hilari Salvador s'ha entrevistat amb Louis de Broekere, gran nom de la política belga; amb Louis Fierard, diputat socialista, gran amic de Catalunya. També ha celebrat una entrevista amb el doctor Marteaux, director de l'Hospital Militar d'Onteniente.

L'alcalde de Barcelona ha con-

cedit intervius als diaris "Le Peuple" i "Dernière Heures", les declaracions de l'alcalde referent als bombardejos de les ciutats ober-

tes nuns causat sensació. Abans de marxar de Brussel·les, el senyor Hilari Salvador s'ha acomiadat de l'ambaixador d'Espanya a la capital belga, i ha estat rebut, en absència de l'ambaixador, per Ruid Funes, per l'encarregat de negocis i pel senyor Garcia Lorea, germà del malsagunyat poeta.

L'alcalde es dirigeix a París per tal de continuar la seva croada a favor de l'Espanya republicana.

Agraïment dels diputats anglesos al Govern de la República

Al seu retorn a Anglaterra, el major Fletcher, que com és sabut

vingué formant part d'un dels grups parlamentaris anglesos, ha tramès al President del Consell la següent carta:

"Parlament anglès, 5 febrer 1938. Excm. Sr. President del Consell de ministres: Al meu retorn d'Espanya m'apresso a escriure-us pregant-vos que tingueu la bondat de fer arribar a les persones interessades el meu més profund agraïment per la cortès i grata acollida que he rebut del Govern espanyol durant la meua visita. M'ha

impressionat profundament el fet que omnis de la crisi i l'ansietat que origina la guerra, el Govern espanyol s'hagi mostrat tant a favor dels nostres aliats com a favor dels que vollem i sota les condicions més favorables possibles. Vinc profundament impressionat per la tasca que el Govern està fent en la realització del seu Exèrcit onsenza que realitza una gran obra de millora social, fomenta la unitat política i restaura el procediment legal. Us desitjo de tot cor un èxit

complet. — Creieu-me el vostre sincer, R. Fletcher."

Missatge de Roosevelt al President argentí

Washington, 22. — El President Roosevelt ha adreçat una carta al President Ortiz, de la República Argentina, en la qual li fa dues Republics tenen ideals comuns i visquen en pau durant més d'un segle en un món entremort. Desitjo que segueixin cooperant en aquest sentit i en això manifestat a la Conferència hispano-americana que es celebra a Buenos Aires el 1938.

Londres, 22. — En la sessió d'ahir de la Cambra dels Comuns, l'orador laborista Grenfield resumí els arguments de l'oposició expressant l'esperança que Chamberlain i el Govern anglès no acceptarien un Pacte dels Quatre que excloués altres potències del concert europeu, cosa contrària a la Societat de Nacions.

Chamberlain prengué la paraula i precisà que no es tractava d'un pacte pògus demanar. Recorda que especifica al comte Grandi certes condicions essencials, sense el compliment de les quals no pot arribar-se a cap acord. Un acord sobre Espanya figura en el nombre d'aquestes condicions: "No estem disposats a fer la pau costi el que costi", diu Chamberlain. Referint-se a Espanya declara que el poble espanyol ha d'ésser lliure de regular el seu destí com millor li plagui. Precisa que en la seva primera intervenció no

desitjava parlar del Pacte dels Quatre. Volia simplement dir que si altres grans potències poden regular lliures diferències, això és un pas cap a la pau futura.

En acabar el seu discurs, diu: "No es tracta encara d'un acord, el que proposem, sinó simplement de converses. Si hi ha acord no significa que s'acceptin les condicions, sinó que s'accepten les condicions".

Chamberlain és molt aplaudit per la majoria. Als passadissos de la Cambra es parla, com a successor possible lord Cranborne, d'Hudson, actual secretari d'Estat en Comerç exterior, i de Buttler, sots-secretari d'Estat a Treball. Hom creu igualment probable que, després de la intervenció de Halifax, el propi Chamberlain dirigirà el departament d'Afers Estrangers.

En acabar el seu discurs, diu: "No es tracta encara d'un acord, el que proposem, sinó simplement de converses. Si hi ha acord no significa que s'acceptin les condicions, sinó que s'accepten les condicions".

Chamberlain és molt aplaudit per la majoria. Als passadissos de la Cambra es parla, com a successor possible lord Cranborne, d'Hudson, actual secretari d'Estat en Comerç exterior, i de Buttler, sots-secretari d'Estat a Treball. Hom creu igualment probable que, després de la intervenció de Halifax, el propi Chamberlain dirigirà el departament d'Afers Estrangers.

En acabar el seu discurs, diu: "No es tracta encara d'un acord, el que proposem, sinó simplement de converses. Si hi ha acord no significa que s'acceptin les condicions, sinó que s'accepten les condicions".

Chamberlain és molt apludit per la majoria. Als passadissos de la Cambra es parla, com a successor possible lord Cranborne, d'Hudson, actual secretari d'Estat en Comerç exterior, i de Buttler, sots-secretari d'Estat a Treball. Hom creu igualment probable que, després de la intervenció de Halifax, el propi Chamberlain dirigirà el departament d'Afers Estrangers.

En acabar el seu discurs, diu: "No es tracta encara d'un acord, el que proposem, sinó simplement de converses. Si hi ha acord no significa que s'acceptin les condicions, sinó que s'accepten les condicions".

Chamberlain és molt apludit per la majoria. Als passadissos de la Cambra es parla, com a successor possible lord Cranborne, d'Hudson, actual secretari d'Estat en Comerç exterior, i de Buttler, sots-secretari d'Estat a Treball. Hom creu igualment probable que, després de la intervenció de Halifax, el propi Chamberlain dirigirà el departament d'Afers Estrangers.

En acabar el seu discurs, diu: "No es tracta encara d'un acord, el que proposem, sinó simplement de converses. Si hi ha acord no significa que s'acceptin les condicions, sinó que s'accepten les condicions".

Chamberlain és molt apludit per la majoria. Als passadissos de la Cambra es parla, com a successor possible lord Cranborne, d'Hudson, actual secretari d'Estat en Comerç exterior, i de Buttler, sots-secretari d'Estat a Treball. Hom creu igualment probable que, després de la intervenció de Halifax, el propi Chamberlain dirigirà el departament d'Afers Estrangers.

En acabar el seu discurs, diu: "No es tracta encara d'un acord, el que proposem, sinó simplement de converses. Si hi ha acord no significa que s'acceptin les condicions, sinó que s'accepten les condicions".

Chamberlain és molt apludit per la majoria. Als passadissos de la Cambra es parla, com a successor possible lord Cranborne, d'Hudson, actual secretari d'Estat en Comerç exterior, i de Buttler, sots-secretari d'Estat a Treball. Hom creu igualment probable que, després de la intervenció de Halifax, el propi Chamberlain dirigirà el departament d'Afers Estrangers.

En acabar el seu discurs, diu: "No es tracta encara d'un acord, el que proposem, sinó simplement de converses. Si hi ha acord no significa que s'acceptin les condicions, sinó que s'accepten les condicions".

Chamberlain és molt apludit per la majoria. Als passadissos de la Cambra es parla, com a successor possible lord Cranborne, d'Hudson, actual secretari d'Estat en Comerç exterior, i de Buttler, sots-secretari d'Estat a Treball. Hom creu igualment probable que, després de la intervenció de Halifax, el propi Chamberlain dirigirà el departament d'Afers Estrangers.

En acabar el seu discurs, diu: "No es tracta encara d'un acord, el que proposem, sinó simplement de converses. Si hi ha acord no significa que s'acceptin les condicions, sinó que s'accepten les condicions".

Chamberlain és molt apludit per la majoria. Als passadissos de la Cambra es parla, com a successor possible lord Cranborne, d'Hudson, actual secretari d'Estat en Comerç exterior, i de Buttler, sots-secretari d'Estat a Treball. Hom creu igualment probable que, després de la intervenció de Halifax, el propi Chamberlain dirigirà el departament d'Afers Estrangers.

En acabar el seu discurs, diu: "No es tracta encara d'un acord, el que proposem, sinó simplement de converses. Si hi ha acord no significa que s'acceptin les condicions, sinó que s'accepten les condicions".

Chamberlain és molt apludit per la majoria. Als passadissos de la Cambra es parla, com a successor possible lord Cranborne, d'Hudson, actual secretari d'Estat en Comerç exterior, i de Buttler, sots-secretari d'Estat a Treball. Hom creu igualment probable que, després de la intervenció de Halifax, el propi Chamberlain dirigirà el departament d'Afers Estrangers.

En acabar el seu discurs, diu: "No es tracta encara d'un acord, el que proposem, sinó simplement de converses. Si hi ha acord no significa que s'acceptin les condicions, sinó que s'accepten les condicions".

Chamberlain és molt apludit per la majoria. Als passadissos de la Cambra es parla, com a successor possible lord Cranborne, d'Hudson, actual secretari d'Estat en Comerç exterior, i de Buttler, sots-secretari d'Estat a Treball. Hom creu igualment probable que, després de la intervenció de Halifax, el propi Chamberlain dirigirà el departament d'Afers Estrangers.

En acabar el seu discurs, diu: "No es tracta encara d'un acord, el que proposem, sinó simplement de converses. Si hi ha acord no significa que s'acceptin les condicions, sinó que s'accepten les condicions".

Chamberlain és molt apludit per la majoria. Als passadissos de la Cambra es parla, com a successor possible lord Cranborne, d'Hudson, actual secretari d'Estat en Comerç exterior, i de Buttler, sots-secretari d'Estat a Treball. Hom creu igualment probable que, després de la intervenció de Halifax, el propi Chamberlain dirigirà el departament d'Afers Estrangers.

En acabar el seu discurs, diu: "No es tracta encara d'un acord, el que proposem, sinó simplement de converses. Si hi ha acord no significa que s'acceptin les condicions, sinó que s'accepten les condicions".

Chamberlain és molt apludit per la majoria. Als passadissos de la Cambra es parla, com a successor possible lord Cranborne, d'Hudson, actual secretari d'Estat en Comerç exterior, i de Buttler, sots-secretari d'Estat a Treball. Hom creu igualment probable que, després de la intervenció de Halifax, el propi Chamberlain dirigirà el departament d'Afers Estrangers.

En acabar el seu discurs, diu: "No es tracta encara d'un acord, el que proposem, sinó simplement de converses. Si hi ha acord no significa que s'acceptin les condicions, sinó que s'accepten les condicions".

PERSONAL DEL FOREIGN OFFICE
Londres, 23. — El senyor Eden ha anat aquest matí al Foreign Office, tal d'acomodarse del personal

AL CAP DE VINT ANYS, UNA GESTA SEMBLANT

Un lleuantí, un basc i un català enrolats a l'exèrcit roig

Un d'ells, André Marty, està amenaçat de mort...

No podem abandonar el port d'Odesa. A terra, els treballadors de la ciutat, mal armats amb els fusells arcaïcs a la polícia i a la guarnició, estaven disposats a no deixar desembarcar els mariners dels cuirassats britànics i francesos. Nosaltres, des de la coberta del nostre vaixell, fèiem tota els preparatius que es feien als vaixells de guerra aliats. No costava gaire d'endevinar que es preparaven a una expedició de càstiga. El nostre capità, un basc molt tímida, decidí escapar-se.

I al vespre del diumenge, el nostre pobre vaixell es trobava ja fora port. Al cap de dos dies, amarràrem en un petit port natural d'un poble pescador de la costa de Besaràbia. El soviet del poble, format, segons després poguérem veure, pel poble i per un parell de pagesos fanatitzats, ens dirigí a tots els que baixàrem a terra.

Nosaltres no parlàvem un mot en rus. Havíem anat a Odesa a cercar fusta i pensàvem retornar a casa per Nadal. Però quan ens vàrem veure a la presó de la minca capital del districte, bruta i humida, totes les nostres il·lusions s'esfumaren.

El jutge paria amb dificultat el francès. Jo havia treballat uns anys d'ostivador a Marsella i el xapurrava. Així ens poguérem entendre. Pel que ens digué, veíem que ens presentava excusa per la nostra detenció. El soviet — és a dir, el poble i els seus dos líders — és veu que havia volgut fer mèrits, per tal de fer-se perdonar les seves actituds d'abans i havia pensat que nosaltres erem una presa de qualitat.

Prometèrem portar-nos de nou a bord. Però al cap de dos dies ens assabentàrem que el nostre vaixell havia llevat l'ancora sense esperances. Ens alliberàrem i ens donàren un bitllet de ferrocarril per a anar cap al Nord.

Eram tres: un basc, un d'Almeria — que era el oulner de bord — i jo, català. El català pensava en la mala passada pensant en els «guillets» que es veurien obligats a menjar aquells que ens l'havien jugada. Però el basc i jo restàvem inconscients i plens de humor contra aquells gent — els bolxevics, com els deien — que ens havia fet perdre un Nadal casolà, tot i calento entre els nostres.

Sense entendre'ns amb ningú, ens trobàrem, al no de tres dies de rodar per vies roques i inacabables, a les ribes d'un riu que ens digueren que era el Volga. Començàvem ja a saber alguns mots, els més necessaris per a demanar menjar i dormir, i per a preguntar per la nostra ruta. Allà embarcàrem en un vaixell, que ens havia de conduir riu amunt, fins prop de Moscou.

Encara no havíem fet mitja jornada de navegació que a nosaltres ens semblava llarguíssima, acostumats a la velocitat del vaixell, la barcassa es deturà, davant un grup de gent els quals ens feren senyals des de la riba. I sense com ve ni com ve, ens feren obligats a retornar enrera.

— Són els blancs —, ens explica el pilot. Si continuem ens tirotjaran. Ahir encara els nostres estaven per nosaltres. Però es veu que han estat tota la nit que el vola era anar cap a la frontera. Altre vegada a la ciutat Allà tothom estava en moviment. Pels carrers es veien homes amb fusells, grups de gent que llueien uns grans cartells.

«Els blancs! No em deu res, la paraula. Jo no m'havia volgut ficar en res de política, a Barcelona, on ja començaven a covar el cap a la guàrdia Roja, que es formava.

Així va ser com, parant-nos a l'arribada i sent, adonant-nos, un lleuantí un basc i un català, entràrem a formar part de les forces dels soviets.

«Els blancs! No ens quedava més remei, si no volíem passar per sospitosos, que enroscàssim a la Guàrdia Roja, que es formava.

Així va ser com, parant-nos a l'arribada i sent, adonant-nos, un lleuantí un basc i un català, entràrem a formar part de les forces dels soviets.

«Els blancs! No em deu res, la paraula. Jo no m'havia volgut ficar en res de política, a Barcelona, on ja començaven a covar el cap a la guàrdia Roja, que es formava.

Així va ser com, parant-nos a l'arribada i sent, adonant-nos, un lleuantí un basc i un català, entràrem a formar part de les forces dels soviets.

«Els blancs! No em deu res, la paraula. Jo no m'havia volgut ficar en res de política, a Barcelona, on ja començaven a covar el cap a la guàrdia Roja, que es formava.

Així va ser com, parant-nos a l'arribada i sent, adonant-nos, un lleuantí un basc i un català, entràrem a formar part de les forces dels soviets.

«Els blancs! No em deu res, la paraula. Jo no m'havia volgut ficar en res de política, a Barcelona, on ja començaven a covar el cap a la guàrdia Roja, que es formava.

Però després vint i tres dies mil·lars. Les comunicacions es desferen a punt d'esser restablertes perquè un gran exèrcit que venia des del Nord, amb carros d'assalt i canons de llarg abast, venia a la blanca en derrota darrera derrota.

Fins que un dia, els fets tingueren cura de confirmar aquestes dites. Quina alegria vàrem tenir, quan les avançades de la nostra tropa entraren en contacte amb l'avantguarda de la tropa dels Comissaris del Poble. Anaven uniformats, amb corretges i marquen els pas, en tractar-se de fer una cerimònia. No que sabíem venir. Això era un exèrcit revolucionari, això les hostes invicibles dels obrers de Petrograd! Impossibles! Si fins tenien comandants, coronels i generals!

Glaikov, ens féu un discurs i ens digué que se n'anava perquè ell no volia saber res amb els militars i les seves «maneres». Després parà un «discurs» del nou exèrcit. Feia dos mesos — ens vingué a dir —, exactament el dia 23 de febrer del 1918, havia estat creat per decret del Consell de Comissaris del Poble, decret que signava Lenin, l'Exèrcit, la Marina i la policia Roja.

«Nosaltres, heu estat a punt de perdre la vostra ciutat, malgrat tot el vostre heroisme, els sacrificis i les víctimes glorioses. Nosaltres en canvi, hem salvat la nostra ciutat i us hem salvat a vosaltres. Escolliu, quin és el millor camí. El torçor oos de l'Exèrcit Roig es posarà en marxa per a atacar el Govern Blanc d'Odesa. Aquells que vulguin amb nosaltres, seran soldats.

Aquella que vulguin, que s'entornin a casa. Però a Odesa, els mariners francesos s'havien rebel·lat, per solidaritat amb la nostra revolució. Un d'ells, André Marty, és amenaçat de mort. Voleu salvar-lo?

No el deixàrem pas continuar. Tots l'endemà, anàvem marcant el pas. Ens semblava un xic difícil. Però acabada la desfilada per la ciutat, pujàrem ens trens i anàvem ens en caminàrem al camp de batalla.

Moltes coses més ens pot contar aquest mariner català, de Tarragona, Joan Ribes, que per un atzar assistí a la naixença del més poderós dels Exèrcits Revolucionaris i que avui, als cinquanta anys, ens conta — com un exemple —, aquesta anècdota des d'un ill d'hospital militar. Al cap de vint anys, és protagonista, de nou, d'una gesta per l'estil.

— Em sembla mentida — diu amb la seva veu prima, a la qual manca tota la sang que ha perdut per la ferida —. Em sembla mentida que aol s'hagin pogut produir els mateixos fets de Rússia. Allà, era el primer cop. Però aol ja teníem aquella lliça. Ara que hi ha un proverbi rus diu: «Després d'una ensopegada sempre més es mira on es posen els peus»...

FELIX
València, febrer del 1933.

"ENCARA LA PIRATERIA"

UN ARTICLE INSPIRAT PELS ALTS MEDIS DE LA POLITICA TURCA

Reproduïm un article que sota el títol de «Encara la pirateria», ha aparegut a l'important rotatiu d'Ankara, «Ulus», que reflecteix generalment l'opinió dels alts medis polítics turcs.

Crisi a l'Extrem Orient, crisi alemanya, crisi ocasionada per la cursa dels armaments. Franco, com si volgués protestar d'haver estat oblidat entre tantes crisis, ha començat novament la pirateria i ha aconseguit situar de bell nou la crisi espanyola a primer pla.

Hom recorda que Franco, amb els seus actes de pirateria, ara fa quatre mesos va posar en perill la pau d'Europa. Determinats submarins recorrien la Mediterrània, torpedinaven els vaixells de comerç que hi trobaven i mentre Franco no volia de cap de les maneres assumir la responsabilitat d'aquests actes. Finalment, els estats mediterranis es praguieren l'afar seriament. Hom celebrà una conferència a Nyon, en la qual foren preses les mesures necessàries contra la pirateria. Segons les decisions acordades, qualsevol submarí trobat en una zona determinada i sospès de dedicar-se a la pirateria havia d'esser enfonsat.

Itàlia, en abstenir-se de prendre part a la conferència de Nyon, havia intentat entorpir la realització d'aquests acords. Però els estats mediterranis, debant Itàlia de banda, enroscàren a un positiu la conferència de Nyon. I Itàlia, no havent pogut torpedinar la conferència, s'adherí després als acords de Nyon.

Els estats que havien pres part a la Conferència de Nyon eren els següents: Anglaterra, França, Turquia, Grècia, Iugoslàvia, Bulgària, Romania, Egipte i els Soviets. Els que havien pres, però, damunt d'ells la més ferma responsabilitat en l'aplicació de les esmentades decisions, foren Anglaterra i França. A conseqüència, Anglaterra destinà 36 contratorpediners a combatre la pirateria a la Mediterrània; França en destinà 24. Preses aquestes mesures, els estats mediterranis conegueren una tranquil·litat que durà quatre mesos. La pirateria s'acabà. Fins a tal punt, que França i Anglaterra gairebé oblidaren les mesures preses després de Nyon. La conferència de Nyon fou considerada com un èxit.

de les diplomàcies franceses i angleses. Hom repetí que per realitzar quelcom de positiu que les dues grans potències actuessin amb energia.

Vet-ací, però, que després d'una travesa de quatre mesos, Franco, repren els seus actes de pirateria; la darrera setmana el vaixell anglès «Endymion» fou enfonsat per un submarí desconegut. La tripulació, entre la qual es trobava un observador neutral, de nacionalitat sueca, sucumbí.

Per tal de sostenir-se a tota responsabilitat, Franco ha exposat, com ho féu anteriorment, els seus desmentiments, les seves desnaturalitzacions, els seus infundis, però l'realitat no pot existir cap submarí desconegut. Hom sap perfectament a qui pertanyen aquests submarins i de quina manera han passat a mans d'aquells que els posseeixen actualment. Hom coneix, així mateix, les bases marítimes utilitzades per aquests vaixells. El submarí que ha enfonsat l'«Endymion» pertany a Franco, com els avions que enfonsaren alguns dies més tard el vaixell «Alcira».

Hom podria preguntar-se: per què Franco enfonsa aquests vaixells? No és possible atribuir aquests actes de pirateria a la intenció d'impedir el transport de matèries que serveixen als governamentals per a prosseguir la guerra. Hom calcula que enfonsant tres o quatre vaixells s'obligaria a altres 38 o 40 a no dirigir-se a Espanya. Aquesta temptativa, començada quatre mesos enrera, havia paral·litzat tot el comerç mediterrani.

Però hom no pot deturar el tràfic mediterrani per la sola raó que els xos convingués a Franco. Cap a la fi de l'anys passat, Anglaterra i França, que tenien interès per la llibertat i la seguretat de les vies marítimes, prengueren una iniciativa i reuniren tots els estats mediterranis. Aquesta vegada és, però, solament Anglaterra que entra en acció: el Govern britànic ha pres la decisió d'enfonsar tot submarí que es trobi fora de les aigües territorials espanyoles i que navegui submergit. Comunicà aquesta decisió a tots els estats que participaren a la Conferència de Nyon, aduïc a Itàlia. En el cas que aquesta mesura esdevingués

ineficaz, Anglaterra, per tal de posar fi a la pirateria, demanaria mesures més enèrgiques encara als estats que prengueren part a la Conferència de Nyon.

Ningú no pot negar que Anglaterra, en tant que agredida, tingui el dret d'entrar immediatament en acció. D'altra banda, la decisió del Govern britànic és així mateix conforme a les decisions de Nyon. Hi ha en aquesta qüestió un punt interessant: si es tracta d'Itàlia, el vaixell que s'ha adherit sense contestació de cap mena al punt de vista britànic i que ha notificat a Anglaterra que també actuaria de la mateixa forma. Sembla que Itàlia, que a la vetlla de la conferència de Nyon, no ha pogut obtenir res adoptant una actitud d'oposició, ha cregut que li seria més convenient no anar contra el corrent.

LES "CONCESSIONS" D'ITALIA

Londres, 22. — S'anuncia des de Roma que, per tal de portar a cap una gesta en celebració de la Intelligència amb Anglaterra, el Govern italià ha decidit suspendre les emissions polítiques de Bari.

REMARCABLES APORTACIONS CIENTÍFIQUES DE L'EXPEDICIÓ PAPANIN

Moscou, 21. — Els resultats obtinguts per la missió Papanin en l'estudi científic de la conca polar són remarcables. Cada dia es van recollint mostres d'aigua a diverses profunditats, la qual cosa va permetre d'establir l'existència de corrents tèbils procedents de l'Atlàntic.

D'altra banda, la troballa d'abundant «plankton» en aigües polars, així com de crustacis, refuta la teoria de Nansen, segons la qual les aigües polars estan desproveïdes d'éssers vivents.

Els exploradors han assenyalat també la presència d'ocells prop del Pol. La qual cosa es creia igualment impossible.

El radiotelegrafista de l'expedició ha establert la carta magnètica de la conca polar i l'astrònom Fedorov va completar el mapa astronòmic de la regió polar.

HOMENATGE A MESTRE FABRA

Amb motiu d'haver complert els setanta anys Mestre Fabra, un grup d'amics i admiradors tingueren el propòsit de celebrar un acte d'homenatge, el qual, per voluntat expressa de l'homenatjat, ha revestit una sobria intimitat i senzillesa.

Amb l'objecte de testimoniar l'adhesió al reconstructor de la llengua catalana, s'han aplegat a la Conselleria de Cultura un gran nombre d'elements representatius de la nostra intel·lectualitat. Entre els assistents podem assenyalat el President Companys, que ha destacat la significació amb la seva presència; el ministre d'Instrucció Pública, senyor Jesús Hernández, acompanyat dels senyors Rocas, Ots i Navarro Tomás, que igualment han volgut adherir-s'hi; els consellers de la Generalitat senyor Pi i Sunyer, Bosc Gimpera i Sbert; els membres del Patronat Universitari senyors August Pi i Sunyer, Candi Bolívar i Antoni Trias, i els senyors Frontera, Serra Hunter, Rafael Closes, Fontseré, Font i Quer, Joaquim Xirau, Mur, Joaquim Trias, Quera Molares, Josep B. Bellido, Jaume Pi i Sunyer, Mira, Massó i Torrents, Joaquim Ruyra, Pous i Pagès, Rovira i Virgili, Carles Riba, Jaume Miravittles, Jordi Rubió, Duran i Sampere, Manuel Raventós, Mestre Barberà, Jeroni Martorell, Jordi Sarra i Serravinyals, Gall, Romeva, Artur Martorell, Garcia del Cid, Emili Vallès, Roura, Josep Fontbernat, Pau Vila, Masliera, Francesc Trabat, Boíll i Ferro, Lleonart, Enric Giménez, Balcells, Avell Artís, Domènec Guansé, Armand Obols, Muntanya, Arbó, Navarro Costabella, Batista i Roca, Sucre, Sabadell, Català, senyors Baldo, Rodoreda, Murià i Monturiol, senyor Antoni Barba en representació dels estudiants de la F.N.E.C., i molts altres que per oblid involuntari no esmentem.

En el curs de l'acte, portat tot ell amb un íntim esperit de companyonia, es llança la idea acceptada per tots amb entusiasme, que si bé la modestia de Pompeu Fabra havia declinat un homenatge més sorollós, seria escalent, com així s'acordà, encunyar una medalla recordatòria del compliment dels setanta anys del Mestre de la Llengua Catalana.

A l'acte hi assistiren representacions de la Universitat de Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, Institució de les Lletres Catalanes, Consell de l'Escola Nova Unificada, Junta de Relacions Culturals i Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya.

FESTIVAL A PROFIT DE LA CREU ROJA

Els sentiments de gratitud i filantropia del poble barceloní s'han posat de manifest una vegada més amb motiu del gran festival que a benedict de tan benemèrita Institució es celebrarà el diumenge, dia 27, a les deu del matí, al Teatre Tivoli.

Solament en convertir a la realitat la idea d'aquest festival; fins i tot sense cobrir la classe d'espectacle o programa a representar, tot el poble ha volgut correspondre a l'abnegada actuació de la Brigada Sanitària de la Creu Roja a Barcelona, la qual en aquests darrers temps ha demostrat el que és i el que val i s'ha afanyat a adquirir localitats, testimoniant d'aquesta manera el reconeixement a l'obra benèfica-social d'aquesta Institució.

El programa, que avui ja és del domini públic, ens farà gaudir d'una gran extensió artística, tota vegada que el de públic, i per tant l'econòmic, resta descomptat.

La Banda Militar de la Creu Roja, sota la direcció del mestre Richard Santegut; la Banda Simfònica de la mateixa Institució, que dirigeix el mestre Cabrera; els artistes Jaume Borrás, Miquel Mulet, Lepe, Nanin, Texas and Jony, Tonkin, Lolita de Cartago, A. Harvillat, Chelmy, Joaquín Bolado, la bella Nelly Nao, les germanes Gómez, Robert Font, el tenor Sacristà, el popular bariton Jaume Miret, Ricard Mayral, el bariton Ramon Guisart, que debutarà aquest dia, molts d'altres que faran inacabable aquesta llista. Tots ells són socis o pertanyents a la Institució de la Creu Roja, i són garantia que l'èxit correspondrà a l'entusiasme que al públic en general ha desvelat.

Per a localitats: Quartet General de la Creu Roja (Llibria, 95, telèfon 80235).

Neu damunt la ciutat

Sabem que per a molts el bell espectacle de la neu calguéssim damunt la nostra ciutat hauria estat motiu de goig. Si es un bell regal de l'esperit, però va acompanyat de cruel fred i els qui han de passar-se hores i hores a la intemperie...

Doncs bé, de fred en patel·len continuament els nostres soldats a les trinxeres. Heu de pensar-ho això, doncs, i una vegada ho hàgim reflexionat, la Comissió Oficial d'Ajut a Euzcadi, a Madrid i a tots els Fronts no duba que el resultat serà una major demanda de llana per tal que, com un miracle, sorgixi gran quantitat de jerséis amo els quals carregaran molts camions destinats als fronts de l'alt.

Això no ha de sorprendre el lector, coneixedor de l'admira-bilitat moral que anima el nostre poble i de la laboriositat de les seves dones.

Demaneu llana per a la confecció de jerséis, mitjons i guants a nostres magatzems de l'Avinguda del 14 d'Abril, núm. 418.

EL NUMERO TRETZE

L'aversió pel número tretze és universal, com ho són una gran majoria de les supersticions i preocupacions. És molt corrent creure que els defectes i les virtuts de caràcter col·lectiu són pròpies i exclusives d'un sol país, i hom les mira amb ulls de gràcia o de desdeny segons siguin, i ben cregut que constitueixen una exclusivitat i una particularitat ben pròpia. Són poquíssimes les coses, de qualsevol ordre que siguin, que tinguin una mica de volada, que el seu ús o creença es reduïxi a un sol país. Gairebé tot el que té fonaments arrels en l'home és d'origen vell i reculat, que es confon en una llunyania tènue i desdibudada i que pertany a un lleuat de vella civilització que sobreviu i s'ura enmig de nombroses capes de cultures diverses i variades, i a través de generacions i més generacions. Per estrany que sembli, la gran majoria de les preocupacions i supersticions són comunes a gran nombre de països i moltes d'elles arrenquen dels estats més primitius de cultura ratllants a l'estat cavernat de l'home. Les baixes capes socials dels pobles més civilitzats mantenen ben viva tota una tradició de preocupacions i creences que repugnen a l'esperit elevat i un xic culte, el qual, però, en més d'un moment i de manera inconscient, tampoc no se'n sap sostreure i revulien en ell, com un deix ancestral innat en el mateix. El gran Napoleó creia que l'eng de les seves empreses militars no el devia pas al seu talent, sinó a l'eng d'un fòtil que continuament portava al damunt i que va perdre precisament la vigília de la batalla de Waterloo, i el gran militar atribuïa a aquesta contingència la causa de la seva desfort.

L'aversió pel número tretze és universal. S'ha dit que té origen en el sant separ, on hi havia tretze cernicals, i que a les poques hores ja n'havia dos de morts: Jesús i Judes. Potser aquestes circumstàncies ha donat lloc a la creença, també molt estesa, que si en una taula hi menges tretze persones abans de l'any ja n'hi ha una de morta. L'origen general de la superstició és, però, molt anterior i és molt possible que la seva existència

(SEGUEIX A LA PAGINA 2)

NOU TRANSATLANTIC

A les drassanes de Bordeus ha estat llançat a l'aigua el transatlàntic "Pasteur". El fotògraf ha recollit un moment curiós, que és aquell en el qual els obrers procedeixen a estendre una capa de seu damunt les fustes per on el "Pasteur" ha de lliscar per entrar a l'aigua. (Gràfic Press)